

Skindbjerg Ådal, den 19. juni 2007

Folketingets Energipolitike Udvalg
Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg
Energistyrelsen, Amaliegade 44, 1256 København K
E-mail: ens@ens.dk

Indsigelse vedrørende Rapporten: 'Fremtidens havvindmølleplaceringer', april 2007

Deadline 19. juni 2007.

Disposition:

Etableringsudgifter til møllerne
Transmissionsnettet, herunder etableringsudgifter
Eksport af vind-el
Planlægning af 2 havvindmølleparker i Kattegat
VE's konkurrencedygtighed
Sagsanlæg mod forsøgsmøller og transmission fra havvindmølleparkerne
Vindmøllehavarier
El-lagring og fleksibelt forbrug
Jyllandspostens leder d. 13. maj 2007
Daily Mail, april 2007
Forslag og konklusion

De mennesker, der arbejder med vedvarende energi, er så fokuseret på vindmøller, at man skulle tro, at hele verdens CO2 og energiproblemer løses, hvis bare vi bygger nok vindmøller. I deres iver for at påtvinge befolkningen flest mulige vindmøller, synes myndighederne at være ligeglade med, at naturen ødelægges, at der er overproduktion af vind-el samt rapporter om vindmøllehavarier. Menneskesyn og sans for naturen svigtes til fordel for ensidig satsning på vindmøller i milliardklassen, og dette er overordentligt kritisabelt.

Etableringsudgifter:

Rapporten indeholder en oversigt over den forventede pris for etablering af i alt 4.600 MW vindmølle-el fordelt på 8 havlokaliteter. Prisen opgives til næsten 90 milliarder, og så er strømmen ikke engang ført i land. Desværre fremgår det ikke af Rapporten, hvem der skal finansiere dette ufatteligt store beløb.

Vi har skattestop og hermed også PSO stop, så hvis politikerne bare er en lille smule troværdige, så skal der spares 90 mia. på andre områder for at få regnskabet til at hænge sammen, og så meget bliver det svært at spare uden at miste befolkningens accept af vindmølleeventyret.

Hermed falder hele projektet til jorden og ifølge Jyllandspostens ledere og artikler her i foråret, så er det min fornemmelse, at efterhånden som omkostningerne og brugsværdien af havvindmøllerne bliver kendt i offentligheden, så daler interessen for møllerne, også dem der sendes så langt til havs, at vi næsten ikke kan se dem fra land.

Transmissionsnettet:

Det fremgår ikke af Rapporten, hvem der skal betale for nettilslutningen og netforstærkningen. Ifølge Rapporten kalkuleres der med en udgift på godt 20 milliarder

kroner. Men vi har jo skattestoppet, og jeg mener, det bliver svært at finde besparelser andre steder i den størrelsesorden uden at vække befolkningens vrede.

Det fremgår heller ikke af Rapporten, om nettilslutningen og netforstærkningen skal være kabellagt jævnstrøm eller vekselstrøm, eller som luftledninger. Her vil jeg gerne henvise til de mastekampe, der har fundet sted i Jylland i 1998 og i foråret 2007, og hvor resultatet blev kabellægning. For at blive fri for flere elmotorveje har vi dannet foreningen

"Landsforeningen for elkabler i jorden". Og vi mener det. Det betyder, at vi sætter handling bag ordene.

Resultatet bliver igen, at det bliver svært at finde accept hos befolkningen til en så voldsom udskrivning af netudvidelsen, at vindmølleeventyret kan fortsætte.

Vi har de nuværende vindmøllers kapacitet på 3.121 MW og en Rapport, der lægger op til udvidelser på 6.400 MW. Det vil sige, at man påtænker at skulle indpasse ca. 9.500 MW vind-el i nettet uden at oplyse, hvem der skal have al den vind-el. Det er yderst kritisabelt. På hjemmesiden ELMUSEET kan man se, at det danske forbrug svinger mellem 3.000 MW og 4.500 MW og det betyder, at der skal ske et tæt samarbejde mellem de europæiske systemansvarlige elselskaber om en fælles langsigtet løsning for at få indpasset så meget ustabil vind-el. Den tyske regering har for længst indset, at vindkraft ikke kan erstatte traditionelle kraftværker. Desuden modtager både svenskerne og tyskerne gratis overskuds vind-el fra Danmark, så hvorfor selv investere?

Eksport af vind-el:

I maj 2007 udkom rapporten "Analyse af vindkraften i elforsyningen af Danmark-vest 2005". Den er udarbejdet af Techconsult på vegne af Reel Energi Oplysning (REO).

Analysen fastslår, at vindkraftproduceret energi for en stor del bliver eksporteret.

Ekspropriationbestemmelserne i Grundlovens § 73 taler om mulighed for ekspropriation, når det er til gavn for almenvellet. Det er der selvfølgelig ikke tale om, når det er tyske borgere, der skal have glæde af vindmølle-ellen. Desværre har denne bestemmelse endnu ikke været prøvet i praksis, selvom det har været snublende nært i 1998, da den systemansvarlige Midtjyske Net ville bygge elmotorvejen Åstrup-Mesballe. Netop som jeg ville starte sagen mod Energistyrelsen/Århus Amt, trak Århus sagen tilbage, og i stedet blev der kabellagt 2* 170 kV PEX kabler på Djursland og uden at meddele befolkningen, hvem og hvad al denne overførselskapacitet skulle bruges til. Skriftlige henvendelser til energiminister Flemming Hansen her i foråret kastede heller ikke klarhed over sagen. Det gør derimod Rapporten fra Energistyrelsen, april 2007!

Transitdirektivet handler om, at nettet kan udbygges, hvis det drejer sig om lokal og national forsyningssikkerhed, men hidtil synes Energinet.dk (tidligere Eltra, Elkraft og Midtjyske Net) og Energistyrelsen at se bort fra det. Nettet kan ikke udvides, hvis det sker af hensyn til eksporten.

Alle de 400 kV elmotorveje, der er etableret i Jylland, er sket med påstanden om, at det var af hensyn til forsyningssikkerheden i Danmark, men sandheden er, Energinet.dk's behov for et overordnet transmissionnet sker af hensyn til den nuværende og kommende transmission af den vindbaserede strøm.

Dertil kommer, at hovedparten af havvindmølleplaceringerne foregår i Vesterhavet og syd for Lolland, og dermed berøres to meget sårbare områder i Vestjylland og på Lolland.

Rapportens udmeldinger om luftbåren højspænding er derfor i strid med de naturtiltag og udbygninger, der gøres i disse områder.

Jammer Bugt kommune har allerede udmeldt, at man ikke kan afse plads til de foreslåede havvindmølleparker. Området er også i forvejen så rigeligt skæmmet af møller.

Skal den vindbaserede strøm overhovedet placeres nogen steder, så skal transmissionen foregå i jævnstrøms-kabler, og politikerne skal ærligt meddele befolkningen, at det er meningen, at den skal eksporteres. Ellers bliver det svært at holde ud at se på de mange møller, som i dag skæmmer et ellers smukt land. *Uden dialog og accept hos befolkningen om mål og midler er en politisk succes ved udbygning med vindmølle-el ikke mulig.*

Planlægning af 2 havvindmølleparker i Kattegat:

Rapporten anviser plads til 2*200 MW havvindmølleparker midt mellem Anholt og Djursland. Fiskeriet bliver berørt uheldigt, men det gør landskabet også ved ilandføring af strømmen, som man har tænkt sig skal foregå i vekselstrømkabler. Hvad enten det er som luftledninger eller som jordkabler så er vekselstrøm og de tilhørende magnetfelter til stede med alle de skadevirkninger, der kan påvises på levende organismer (læs henvisningen fra Daily Mail, april 2007). Hvis myndighederne tror, at befolkningen er uvidende om, at magnetfelterne ikke forsvinder bare man gemmer dem af vejen under 1,20 meter muld, så er det helt forkert. 'Ud af vinduet, er ikke væk' for at bruge statens eget slogan om billisternes svineri af vejr batterne.

Planlægningen af disse havvindmølleparker startede allerede i 1990'erne. Da den daværende projekterede 400 kV elmotorvej skulle passere mine matrikler med 3 stykker 42 meter høje master, gik den systemansvarliges argumentation på, at det var af hensyn til forsyningssikkerheden af borgerne i Grenaa, og byen ville 'gå i sort', såfremt vi ikke fik elmotorvejen inden år 2000. Projektet blev som tidligere nævnt annulleret. Anstændigvis må vi som borgere i dette land forlange, at politikerne fortæller en undrende befolkning sandheden med at skulle fremføre så megen luftbåren strøm eller kabellægge så meget effekt (2*196,4 MW), at de kan bortføre strøm fra to havvindmølleparker. I 400 kV sagen var der ingen forbindelse mellem ord og handling og Svend Auken og hele hans støttehold har mistet al troværdighed. Politikerne er forpligtet på sandheden, også når der er en slet skjult dagsorden.

VE's konkurrencedygtighed:

Inden der satses på vindmølleenergi, skal den gøres konkurrencedygtig på markedsvilkår og dertil kræves forbedrede teknologier. Det ser ud til, at energiselskaberne shopper rundt efter højst muligt støtteniveau frem for at bygge møllerne der, hvor der er mest brug for ny kapacitet, og hvor det geografisk er bedst at placere en vindmølle. Denne politik bliver dyr i det samlede europæiske billede. Opgaven, vi står over for, kræver internationale løsninger, men der findes ikke fælles spilleregler i EU. Støttesystemerne er yderst forskellige og i Danmark har man valgt at øre-støtte pr. kWh oveni markedsprisen eller også skal der eksempelvis betales 51,8 øre pr. kWh, også når møllerne bliver beordret til standsning, fordi nettet ikke skal overbelastes med risiko for totalt nedbrud.

I øjeblikket hviler vindmølleeventyret på tvangsudskrevne milliarder og det ser ikke ud til at befolkningen skånes for yderligere skatte- og miljøpolitiske tåbeligheder. Ifølge Jyllandsposten den 1. juni 2007 betales der dyrt for at holde liv i produktionen af VE, hvoraf hovedparten kommer fra landets 5.279 vindmøller. Energinet.dk oplyser, at alene i årets 1. kvartal er regningen opgjort til 836 mio. kr. Det betyder, at vindmøllerne årligt modtager et milliardbeløb i støtte, men med den massive udbygning, Rapporten lægger op til, så er det kun toppen af isbjerget. Dansk Energi opfordrer direkte politikerne til at gå til opgaven med købmandskasketten på hovedet.

Hvis de mange milliarder, der skal finansiere havvindmølleparkerne, ikke resulterer i et for befolkningen tilfredsstillende resultat, er jeg bange for, at reaktionen bliver et ønske om en

ny regering.

Sagsanlæg mod forsøgsmøller og transmission fra havvindmølleparkerne:

Den folkelige modstand mod megavindmøller er stor og ingen ønsker at have dem inden for rækkevidde, heller ikke politikerne. Desværre findes der ikke en klageinstans, som vi kan kalde en 'teknisk ombudsmandsinstitution', hvor vindmølle- transmissionsagerne kunne undersøges. Derfor må politikerne forvente sagsanlæg fra dybt frustrerede borgere over det overgreb pludselig at skulle have en vindmølle eller en højspændingsmast som nabo. Fra pålidelig kilde oplyses det, at der er berammet retsmøde i august 2007 angående forsøgsmøller ved Kyndbyværket og domsafsigelsen ventes i oktober måned. Kappelstriden på Lolland om 9 megavindmøller, ligeledes forsøgsmøller, kan også let ende i en retssal. Her i foråret vedtog Folketinget, at der skulle bygges havvindmølleparken Horns Rev 2, uden at man har fået klarlagt transmissionen af el fra møllerne. Varde Byråd har den 29. maj godkendt ilandføring af el fra Horns Rev 2 som et vekselstrømsanlæg, der går i en kæmpebue uden om Varde by og lokale politikers enemærker. Jeg kan oplyse, at vreden hos berørte beboere er voldsom og man har ikke tænkt sig frivilligt at afgive jord til det projekt. Det er utroligt, at offentlige statslige myndigheder går i gang med et milliardprojekt uden først at sørge for, at ALLE formaliteter er på plads. Det svarer til, at almindelige borgere får byggetilladelse til et hus og huset bygges på en grund, som det senere viser sig er uegnet til beboelse. Det er utænkeligt, at den lille mand går i gang med byggeriet inden alle papirerne er i orden, men lovgiverne kan åbenbart gøre det utænkelige. I denne transmissionsag forventer jeg, at parterne også mødes i Retten.

Vindmøllehavarier:

Vindmøllehavarier forbigås næsten i tavshed, som var det et tys-tys og fy ord. Alligevel er det sivet ud, at en forsøgsmølle d. 6. juni 2007 på Risøs Prøvestation for kæmpemøller ved Høvsøre mistede en vinge i relativt stille vejr. På en forsøgsmølle på molen i Frederikshavn knækkede en vinge den 28. oktober 2006. For næsten 2½ år siden eksploderede en vindmølle ved Udby, og beboerne i 8 huse inden for en afstand af 500 meter fra møllen evakueredes. Alle møllens vinger røg af og splintredes i en omkreds af 400 meter fra den havarede mølle.

Vi mangler at få tydelig besked om samtlige havarede møller samt om årsagen til disse.

El-lagring og fleksibelt forbrug:

Jeg har endnu ikke hørt om muligheden for el-lagring i et rentabelt omfang. Elselskaberne har ikke installeret elmålere hos danskerne i stor stil, der gør det muligt for dem at bruge strømmen, når den er billigst fra de allerede etablerede møller. Det er direkte 'hul i hovedet' at satse yderligere på vind-el, når vi ikke engang kan udnytte den vind-el bedre, som allerede findes i landet.

Danmark er det land i verden, der har mest vind-el pr. indbygger, og så vil man ensidigt fortsætte med udbygningen. Måske vil klimaforandringerne betyde, at vinden aftager på vore breddegrader, og så skal der endnu flere støttekroner til at holde liv i et helt igennem fatalt vindeventyr. Derfor er jeg enig med lederen i Jyllandsposten den 13. maj 2007: Stop vindviddet.

Jyllandspostens leder d. 13. maj 2007:

Offentliggjort 13. maj 2007 03:00

Leder: Vindvid

INDTIL 2015 skal industrilandene ifølge det Internationale Energi Agentur (IEA) øge den samlede elproduktionskapacitet med 466 gigawatt - en femtedel af den eksisterende kapacitet.

Der er tale om investeringsmæssige udfordringer af hidtil usete dimensioner, og til forskel fra tidligere perioder med behov for stor kapacitetsudvidelse og modernisering såsom i sidste halvdel af 1970'erne vil debatten om klimaforandringer denne gang veje ind med betydelig vægt.

I Danmark kører regeringen efter en drejebog, der favoriserer vindkraft, hvilket senest er kommet til udtryk med planerne om at tildække mere end 1.000 km² af de danske farvande med gigantiske havvindmølleparker.

Beslutningen går imod anbefalingerne fra IEA, der i en netop offentliggjort rapport om investeringsbehovet kommer med følgende advarsel:

»Regeringerne skal tilvejebringe det politiske grundlag, der skaber det langsigtede fundament for teknologier, som forener sikkerhed med lavt CO₂-udslip, men det skal ske uden på forhånd at udpege vinderne.«

Såre indlysende, men tilsyneladende ikke for den danske regering, påpeger IEA faren ved den skævvridning af den europæiske elproduktion, der i disse år opstår som følge af den hastige udbygning af vindkraften, da der enten skal opbygges en massiv overkapacitet, så forbrugerne på tværs af grænserne sikres elektricitet i vindsvage periode, eller også skal etableres en backupkapacitet baseret på klimauafhængigt brændsel, hvilket vil sige fossile eller nukleare brændstoffer.

Herudover forhindrer regeringernes favorisering af vindkraften, at Danmarks energimæssige fremtid kommer til at hvile på markedskonomiens sunde fundament, hvilket er en kendsgerning, der tilsyneladende er gået hen over hovederne på de ansvarlige danske ministre.

»Et ensidigt politisk fokus på vindkraft i Danmark risikerer at fortrænge mere markedsbaserede og dermed effektive investeringer i anden CO₂-venlig elproduktion på det nordiske marked. Investeringer, som ellers vil blive fremmet gennem den anden fase af EUs CO₂-kvotesystem. Det overordnede resultat kan blive forringet effektivitet på det nordiske elmarked og deraf følgende højere forbrugerpriser, der ikke nødvendigvis er til fordel for miljøet,« konstaterer seniorøkonom i IEA Ulrik Stridbæk i dagbladet Børsen.

Budskabet er umisforståeligt og et kedeligt vidnesbyrd om, at VK-regeringen har overtaget det socialistiske norm- og tankesæt, der med Svend Auken som chefideolog og bannerfører i snart en generation har styret dansk miljø- og energipolitik.

Regeringens vindvid sættes yderligere i relief af en opgørelse fra Verdensnaturfonden over de 30 mest forurenende elværker i Europa, der tilsammen står for 10 pct. af hele EUs CO₂-udledning. Ret beset kan Danmark få meget mere ud af at betale for at erstatte ét eller flere af disse elværker med megavindmøller end at etablere de påtænkte havvindmølleparker.

Vindkraften skal finde sit naturlige leje i den frie konkurrence, der på et rent markedsøkonomisk grundlag bør udfolde sig i Danmark.

Det indebærer, at enhver form for direkte og indirekte tilskud og andre former for politisk-økonomiske begunstigelser skal fjernes, så vindmøller kun opstilles, hvis produktionen er konkurrencedygtig i forhold til andre former for elproduktion.

I dag eksisterer hovedparten af de opstillede vindmøller i Danmark på et fundament af skattebegunstigelser, mindstepriser og andre konkurrenceforvridende tvangsforanstaltninger som udtryk for en politik så fjern fra markedsøkonomi, som man kan forestille sig.

Daily Mail, april 2007:

Power lines link to cancer in new alert

Last updated at 13:17pm on 20th April 2007

There is a statistical association between powerlines and childhood leukaemia

A secret report has raised fresh fears of a link between power lines and cancer.

The confidential study urges ministers to consider banning the building of homes and schools close to overhead high-voltage power cables because of possible health risks.

It says a ban is the best way to reduce significantly exposure to electromagnetic fields from the electricity grid system.

The report was drawn up by scientists, electricity company bosses, the National Grid, government

officials and campaigners over two years after the Health Protection Agency accepted there was a weak statistical “association” between prolonged exposure to power fields and childhood leukaemia.

But the 40 members of the panel have clashed over the final details and conclusions.

It stops short of specifically recommending a ban on new homes and schools within 60 metres of power lines, or vice versa, which could wipe a total of £2 billion off property prices across Britain and limit land for housing developments.

But the report concludes that the Government should consider such a move, stating:

"We urge government to make a clear decision on whether to implement this option or not."

The report, to be signed off by panel members next week, has sparked conflict at a series of Whitehall source.

Two members of the panel, regulator Ofgem and Scottish & Southern Energy, are understood to have quit.

Some members of the panel took the view — adopted by the Government’s health advisers and the World Health Organisation — that childhood leukaemia is the only adverse health effect where evidence is strong enough for precautionary measures to be considered.

According to this view, if there is a link, the building ban would cut just one case of childhood leukaemia every year or two and the costs would outweigh the benefits by a factor of at least 20.

The second group generally backed views highlighted by the California Department of Health Services which suggested electromagnetic fields are "possibly carcinogenic" in terms of childhood leukaemia and placed four other health effects in this risk category.

They were adult leukaemia, adult brain tumours, miscarriages and a form of motor neurone disease, although some scientists believe there are links with more diseases.

"The advice to government from following this 'California' view would therefore be to tend to favour implementing the 'corridors for new build' option," SAGE added, stressing that in this scenario the costs and benefits would be at least comparable.

The panel is set to recommend that the Health Protection Agency should issue more information about how to reduce the impact of exposure to electromagnetic fields.

It will also call for a change to the working of overhead lines to reduce the radius of intense electromagnetic fields

Forslag og konklusion:

Alle danske husstande forsynes med 'intelligente elmålere'. Danske bygninger forsynes med elproducerende solfangere.

Det er fuldstændigt forrykt at satse på flere vindmøller, da vi ikke selv kan udnytte energien fra dem, vi allerede har. Det er vanvittigt at bruge 110 milliarder, måske det dobbelte, på noget, der ikke forbedrer forsynings sikkerheden. Vindmølleeventyret hviler på tilskud og er alt andet end konkurrencedygtig på markedsvilkår. Der er sygdomsrisici forbundet med vindmøllerne og transmissionen. Det er en ustabil energikilde, der ikke passer ind i et moderne samfund.

Med venlig hilsen

Sigrid Bluhme

Skindbjergvej 45

8500 Grenaa

E-mail: sigrid.bluhme@nrdn.dk

Modtog i 2001 en hædersbevisning for at have omgjort en amtsbeslutning til fordel for jordkabler.

Repræsentantskabsmedlem i elselskabet NRGi

Bestyrelsesmedlem i "Landsforeningen for elkabler i jorden"

Bestyrelsesmedlem i foreningen "Frie Elforbrugere"